

Foto: Therese Hübner

HÄST VID HAND

ANVISNINGAR FÖR VISNINGSKLASS

Ella Råhlén & Helena Kättström
(Reviderad 2022, framtagen för SH:s arrangemang)

Svenska Hästavelsförbundet

sh@svehast.se

Inledning

Att korrekt kunna visa häst vid hand är ett viktigt moment i flera olika sammanhang. Hästar visas vid hand för bedömning av exteriör, men också vid veterinärbesiktning och liknande.

Det exakta genomförandet kan skilja mellan olika sammanhang men gemensamt är att en väl genomförd visning framhäver det bästa hos hästen och gör bedömningen både enklare och säkrare för alla.

Denna sammanställning innehåller anvisningar för visning av häst vid hand, bedömningsprotokoll för visningsklass samt anvisningar för bedömning av visningsklass.

Innehållsförteckning

Sida

1. Anvisningar för visning av häst vid hand för exteriörbedömning eller visningsklass	3
1.1 Hästens utrustning och skick	3
1.2 Visarens utrustning och klädsel	4
1.3 Medhjälpare	4
1.4 Visningens genomförande	4
2. Anvisningar för bedömning av visningsklass	6
3. Bedömningsprotokoll för visningsklass	8

1. Anvisningar för visning av häst vid hand för exteriörbedömning eller visningsklass

1.1 Hästens utrustning och skick

Hästen ska vara väl förberedd och tränad för uppgiften.

Hästen ska vara väl ryktad och i god kondition. Den ska alltså vara ren, blank och med utredd man och svans. Man bör eftersträva att hästen visas i lagom hull. Hästens hovar bör vara välskötta och vid behov skodda med normal skoning. Specialskor eller sjukbeslag är i de flesta fall ej tillåtet. Att färga eller lacka hovarna är inte tillåtet vid alla typer av bedömning. Ta alltid reda på innan visningen vad som är tillåtet vad gäller klippning och användande av olika medel såsom glitter, färg, dekoration mm.

Hästen ska presenteras i enlighet med traditionen för rasen. Detta innebär att vissa raser, såsom varmblodiga ridhästar och ridponnyer ska visas med ryckt och knoppad man, medan andra såsom shetlandspionnyer inte bör klippas alls och inte heller flätas. För raser som new forestponny och connemaraponny kan manen vara ryckt, men bör inte knoppas eller flätas. Fjordhästar ska visas med klippt ståndman och hellång svans, medan ardenner gärna visas traditionellt flätade med bast.

Ta också reda på om det är tillåtet att klippa hästens päls (det är i normalfallet inte tillåtet att klippa shetlandspionnyer). Likaså bör du ta reda på om hästens hovskägg bör klippas eller inte.

Hästen visas i träs med bett, dock ska föl visas i grimma (föl får inte vara lösa). Ettåriga ston och valacker får visas i grimma (rasvisa bestämmelser kan förekomma). Hingstar, ett år eller äldre, visas i träs med bett och kindkedja av person som är minst 16 år (rasvisa bestämmelser kan förekomma).

Utrustningen ska passa väl och vara i gott skick, ren och välputsad. Om det finns utrustning som är traditionell för rasen kan sådan gärna användas.

Nosgrimma är i vissa fall lämpligt, men beroende på hästens ras och utseende kan det ibland vara bättre att undvika nosgrimma. Om nosgrimma används bör den vara av stilren modell och utan flera remmar, ludd eller liknande.

Nummerlapp krävs i de flesta sammanhang och kan fästas på tränset, i ett band runt bröstkorgen på hästen eller fäst på visaren. Tänk på att domaren lätt ska kunna se numret, och det är en fördel med två nummerlappar, men den ska åtminstone finnas på hästens högra sida.

Hästen får inte ha skydd, täcke eller annan extra utrustning vid visningstillfället.

Hästen ska vara fullt frisk och får inte ha varit utsatt för smitta de senaste tre veckorna före visningen. Behandling med läkemedel som innebär att hästen har startförbud på tävling innebär i regel också att hästen inte kan delta i exteriörbedömning. Ibland finns krav på vaccinering mot hästinfluensa, kolla noga upp vad som gäller vid ditt evenemang.

1.2 Visarens utrustning och klädsel

Hjälm bör användas och hakbandet bör vara knäppt. Om man inte använder hjälm med knäppt hakband leder det till kraftigt poängavdrag i visningstävling. Handskar bör användas.

Klädseln bör vara prydlig, neutral och ändamålsenlig. Traditionell klädsel kan finnas och variera mellan olika raser och länder. För att kunna följa hästen väl är bra skor viktigt, ridstövlar rekommenderas inte.

Om visaren har långt hår bör det gärna vara uppsatt eller flätat.

Det är frivilligt att använda spö. Vid visning av hingst är det ofta klokt att ha ett spö, men en del hästar väljer att gå på dubbla spår när spö används. Det bör därför övervägas i varje enskilt fall. Om spö används bör det vara utan prassel, långa slängar eller liknande. ande.

1.3 Medhjälpare

Medhjälpare/piskförare är oftast tillåtet. Även denna bör vara klädd på liknande sätt som visaren och bör också bära hjälm. Medhjälparen ska undvika att ställa sig onödigt nära domaren, och ska agera diskret men finnas till hands om det behövs. Om medhjälpare används är det bra om ekipaget har tränat med medhjälparen innan visningen.

1.4 Visningens genomförande

1. Om det är flera deltagare i klassen inleds visningen oftast med att samtliga går på ring i höger varv, i nummerordning. Visaren går på hästens vänstra sida, vid eller strax framför bogen, och håller tygeln eller grimskaftet med höger hand några decimeter från hästens huvud. Änden kan hållas i vänster hand eller samlas upp så att även denna hålls med höger hand. Det är viktigt att hålla säkerhetsavstånd till hästen framför, vara uppmärksam på de andra deltagarna och att se till att hästen skritt avspänt, energiskt och med god steglängd. Om din häst har svårt att hinna med den som är före kan det vara klokt att gena lite i hörn och liknande, för att hålla positionen. På samma sätt kan det vara bra att ta ut vägen lite extra om din häst skritt snabbt.
2. Se till att vara beredd när det blir din tur att komma in för den individuella bedömningen, och låt hästen skritta in energiskt och rakt mot den plats där uppställningen ska ske.
3. Förbered halt och uppställning i god tid så att hästen stannar och står stilla rakt framför domaren några meter ifrån (cirka 4 meter brukar vara lagom). Hästen ska ställas upp med den öppna sidan mot domaren, det framben som är närmast domaren ska vara längst fram och samma sidas bakben ska vara längst bak (se bild). Det innebär att domaren kan se alla fyra benen från sidan. Hästen ska stå i balans och belasta alla fyra benen. Den ska stå stilla och i en

alert, men naturlig position. Om hästen har manen på ena sidan av halsen ska hästen presenteras med den manfria sidan mot domaren. Visaren står framför hästen, om hästen visas med tygel så skall en tygel hållas i vardera hand.

Foto: Helena Kättström

4. När domaren går över till hästens andra sida ställs den om så att den öppna sidan nu är hästens andra sida. Visaren kliver åt sidan så att domaren får möjlighet att se hästen framifrån. Om tänder ska visas (t.ex. för shetlandspanny) så följer visaren domarens anvisningar och öppnar ponnyns läppar.
5. Var uppmärksam på att hästen inte börjar avlasta ett ben eller byter position. Undvik däremot att flytta på hästen alltför mycket, eftersträva att den står stilla och med sidan rakt mot domaren. Tänk också på att om underlaget är ojämnt bör du sträva efter att ha frambdelen högre än bakdelen. Att ställa frambenen i en grop framhäver sällan det bästa hos hästen.
6. När domaren ber om skritt går visaren tillbaka till hästens vänstra sida, som när den visades på ring och låter hästen skritta rakt fram enligt anvisad väg. Titta rakt fram och inte på hästen för att underlätta för hästen att gå rakt och sträva efter att hästen skrittar avspänt, energiskt och med långa steg. Vanligtvis håller man tygeln eller grimskaftet med höger hand några decimeter från hästens huvud. Änden kan hållas i vänster hand.
7. När domaren säger "vänd" vänder du hästen åt höger och fortsätter sedan skritta i motsatt riktning. Vändningen bör göras som en bakdelsvändning, så bromsa gärna upp lite precis innan vändning och för hästen från dig (gärna genom att föra vänster hand mot hästens huvud).

8. Fortsätt visa skritt tills domaren ber om trav. Ta då änden av tygeln eller grimskafket i höger hand (om du inte redan har den där) och mana fram hästen i trav. Ta vid behov hjälp av medhjälparen. Även traven ska visas på rak linje, titta långt fram och låt hästen trava energiskt men taktmässigt och välbalanserat.

Foto: Therese Hübner

9. När du vänder så saktar du av till skritt och vänder på samma sätt som vid visning av skritten. Fortsätt sedan visa trav och/eller skritt enligt domarens anvisningar. Domaren går ofta ut framför hästen för att kunna bedöma korrektheten, men fortsätt rakt fram mot domaren, som kommer att flytta sig.
10. När domaren är färdig med bedömningen av rörelserna ställer du upp hästen på samma sätt som i början av visningen och står kvar tills domaren tackar.
11. Håll dig sedan beredd att återkomma in på ring tillsammans med resten av klassen.
12. När din häst ska få sin kritik ska du vanligen ställa upp den så att publiken kan se hästen. Stå kvar tills kritiken är klar, och ta emot priser/rosett om det delas ut.
13. Oavsett vad du tycker om bedömningen tänk på att hålla god min och uppträda korrekt mot din häst, dina medtävlare, domare, funktionärer och publik. Kom ihåg att hästen är lika fin och bra som den var innan visningen!

2. Anvisningar för bedömning av visningsklass

Dessa anvisningar är framtagna som riktlinjer för domare av visningsklass. Tänk på att eftersträva positiv feedback och vara tydlig med vad de gjorde bra, kompletterat med något förslag till förbättring.

	Poäng	Omdöme
Uppställning		<p>5 poäng: Korrekt uppställd på rätt plats med bra stillastående.</p> <p>4 poäng: Bra genomfört med mindre missar som att framdelen står lägre än bakdelen, kör upp huvudet eller vilar bakben en kortare stund.</p> <p>3 poäng: Hästen står stilla men fel uppställd, eller vilar ett ben större delen av tiden.</p> <p>2 poäng: Hästen står fel uppställd, flyttar sig ofta och/eller ställs upp för långt från anvisad plats (för nära eller långt ifrån).</p> <p>1 poäng: Hästen står inte still mer än några sekunder i taget, alternativt betar eller är så orolig att den blir svårbedömd.</p>

Skritt		<p>5 poäng: Rakt och energiskt med blicken framåt och rak häst som marscherar lydigt enligt anvisad väg.</p> <p>4 poäng: Rakt och enligt anvisad väg, men lite ojämn takt (eller något överilat eller något för långsamt).</p> <p>3 poäng: Ojämnt tempo eller ett tempo som inte helt framhäver det bästa hos hästen men rakt, alternativt måttligt böjd häst men bra tempo, alternativt följer inte anvisad väg utan sneddar.</p> <p>2 poäng: Taktar eller går med mycket svag bjudning eller kraftigt böjd eller sned, eller visaren går framför hästen.</p> <p>1 poäng: Taktar eller går med mycket svag bjudning och kraftigt böjd eller sned.</p>
Trav		<p>5 poäng: Rakt och energiskt med blicken framåt och enligt anvisad väg.</p> <p>4 poäng: Rakt, men inte optimalt tempo, eller galoppinslag.</p> <p>3 poäng: Böjd hals eller sned häst, svårt att komma igång i trav eller mer än ett galoppinslag. Glömmer att ta upp tyglarna i höger hand.</p> <p>2 poäng: Längre galoppinslag, svårt att styra hästens väg.</p> <p>1 poäng: Visaren springer framför hästen eller så långt bak att det kan bli farligt.</p>
Vändningar		<p>5 poäng: Vänder korrekt åt höger, i det närmaste som bakdelsvändning och med lagom inbromsning. Inbromsningen kan göras som en kort halt eller bara i form av minskat tempo.</p> <p>4 poäng: Vänder åt höger, men bromsar inte in, eller vändningen blir för stor.</p> <p>3 poäng: Vänder åt rätt håll, men kommer inte tillbaka till anvisad väg utan för stor vändning eller vändningen görs i trav.</p> <p>2 poäng: Vänder åt vänster.</p> <p>1 poäng: Vänder åt vänster och kommer inte tillbaka till anvisad väg.</p>
Visning på ring		<p>5 poäng: Bra koll på övriga deltagare och ser till att hela tiden visa hästen fördelaktigt, och utnyttjar möjligheter att vara i rätt position.</p> <p>4 poäng: Bra position och uppmärksamhet, men hästen tillåts inte visa sin bästa skritt.</p> <p>3 poäng: Bristande uppmärksamhet på övriga eller på att framhäva sin hästs bästa sidor.</p> <p>2 poäng: Bristande uppmärksamhet på övriga och på att framhäva sin hästs bästa sidor.</p> <p>1 poäng: Dålig uppmärksamhet på andra, går för nära eller blir långt efter utan att åtgärda, eller går i fel varv.</p>
Hästens puts och skick		<p>5 poäng: Ren och blank i bra kondition, presenterad i ren och rastypisk utrustning och enligt rasens tradition.</p> <p>4 poäng: Ren och korrekt presenterad, men för högt hull. Eller funktionell utrustning, som inte är helt optimal till hästen (utseende eller anpassning).</p> <p>3 poäng: Mindre fläck, som är tvättad men inte helt borta. Ryckning, knoppning, flätning eller klippning av man önskas bättre utfört.</p> <p>2 poäng: Hästen hade haft fördel av att vara skodd. Hästen presenteras felaktigt jämfört med rasstandard t.ex. knoppad eller klippt shetland-sponny.</p> <p>1 poäng: Smutsig, dålig hovvård. Utrustning i otillfredsställande skick.</p>
Visarens klädsel och uppträdande		<p>5 poäng: Korrekt och prydlig klädsel. Kommer i tid och uppträder korrekt mot såväl häst som människor.</p> <p>4 poäng: Prydligt och ändamålsenligt klädd men inte helt enligt anvisningar.</p> <p>3 poäng: Shorts eller skrikig klädsel. Otillräcklig uppmärksamhet på funktionärers anvisningar.</p> <p>2 poäng: Olämpliga skor eller olämplig klädsel. Sen ankomst.</p> <p>1 poäng: Saknar hjälm eller den är inte knäppt. Uppträder aggressivt mot sin häst eller människor på plats, t.ex. skriker, rycker i tyglar, spöar olämpligt.</p>

3. Bedömningsprotokoll för visningsklass

	Poäng	Omdöme
Uppställning		
Skritt		
Trav		
Vändningar		
Visning på ring		
Hästens puts och skick		
Visarens klädsel och uppträdande		
Summa och slutomdöme		